

Posudek na magisterskou diplomovou práci z jazyka anglického

Libor Nekula

HODNOCENÍ TLUMOČNICKÉHO VÝKONU RŮZNÝMI SKUPINAMI PŘÍJEMCŮ (Assessment of interpretation performance by various groups of users)

UK FF ÚTRL, Praha květen 2008

Diplomová práce Libora Nekuly si klade za cíl teoreticky zmapovat výsledky výzkumu v oblasti kvality tlumočení a samostatně experimentálně zkoumat hodnocení tlumočnického výkonu různými skupinami příjemců.

Diplomová práce má 84 stránek (včetně příloh) a je rozdělena do dvou částí: teoretické a empirické. V teoretické části diplomant nejdříve shrnuje závěry dosavadních výzkumů, jež uskutečnili translatoologové jako H. Bühlerová, I. Kurzová, A. Kopczynski, P. Moser, B. Moser-Mercerová, D. Gile, F. Pöchhacker, S. Marrone a další. Z výsledků jejich prací vyplývá, že představy a požadavky na kvalitu tlumočení (simultánního i konsekutivního) se mohou lišit podle toho, kdo je příjemcem konkrétního tlumočení a jaké má vzdělání či povolání. Toto zjištění diplomanta motivovalo k tomu, aby si experimentálně, na hodnocení konkrétních konsekutivních tlumočnických výkonů různými skupinami příjemců, ověřil pravdivost výše uvedeného tvrzení – v empirické části DP testuje hypotézu, podle níž se hodnocení tlumočnického výkonu různými skupinami příjemců liší.

V empirické části popisuje L.Nekula přípravu a realizaci svého experimentu (videonahrávka konsekutivního tlumočení z angličtiny do češtiny třemi studenty specializace tlumočení ÚTRL) a hodnocení těchto tlumočnických výkonů třemi skupinami pravidelných uživatelů tlumočnických služeb (1.tlumočníci, 2.právníci, 3.zaměstnanci nadnárodních firem v České republice) a to pomocí strukturovaného dotazníku, který hodnotitelé vyplňovali po vyslechnutí jednotlivých tlumočení. Pozitivně hodnotím vysoký počet hodnotitelů – celkem 30 – a rovněž zvolené skupiny hodnotitelů. Diplomantovi se však nepodařilo zajistit, aby hodnotitelé poslouchali nahrávky v různém pořadí, aby se tak eliminoval faktor únavy a stereotypu při hodnocení. Při vyhodnocování získaných dat a statistických výpočtech diplomant zjistil, že rozdíly v hodnocení byly relevantní pouze ve dvou případech – u otázky komunikativnosti a intonace. Větší benevolenci projevovala vždy skupina tlumočnicků. Ve všech ostatních případech se stanovená hypotéza nepotvrdila. Nejdůležitějším zjištěním provedeného experimentu je značná individualita mezi hodnotiteli, která, jak se diplomantovi zdá, dělá z profesního zaměření a zkušenosti s tlumočením až druhořadé faktory.

K obsahové stránce diplomové práce mám některé připomínky: 1. při experimentech se zachovává anonymita probandů (zde 3 studenti tlumočení) a neměla by tedy jejich jména být uváděna explicitně ani v úvodním poděkování. 2. většina uskutečněných výzkumů, popsanych v teoretické části DP, se zabývala simultánním tlumočením v autentické konferenční situaci, kde pracovali profesionální konferenční tlumočníci. Diplomant zde zkoumá kvalitu konsekutivního tlumočení, které uskutečnili studenti tlumočení. Výchozí situace pro hodnocení tlumočnického výkonu je tedy do značné míry nesouměřitelná. 3. Terminologie – např. tabulka č. 1 na s. 7, graf č. 1 na s. 11, tabulka č. 2, na s. 14, tabulka č. 3 na s. 15, s. 28. Proč nejsou jednotlivé pojmy uvedeny i v češtině (viz zejména pak přímo v textu), když česká

terminologie pro tato kritéria existuje a běžně se používá ? (např. s. 8, s. 10 a jinde). 4. v poznámce pod čarou 11 na s. 13 je uvedeno, že „...tlumočníci ...nahlíží na význam jednotlivých faktorů ...odlišně...“ Bylo by vhodné uvést konkrétně jak. 5. Statistické zpracování dat – testování hypotéz (s. 29 a následující) je formulováno v kontextu DP velice složitě a komplexně, a zároveň bez dostatečného vysvětlení (zejména s. 34 – vyhodnocení otázky 1) a dále. 6. Škoda, že uvažovaný experiment na s. 36 nebyl diplomantem uskutečněn, stejně tak jako další zmiňované varianty (s.46). 7. Diplomant často operuje slovy jako „domníváme se“, „hodilo by se“, „zdá se“ atd., což nezní příliš odborně, ale spíše se takto pohybuje zbytečně v oblasti spekulací. 8. V české terminologii zřídka používáme pojmu „tlumočení následné a souběžné“, místo běžných termínů konsekutivní a simultánní tlumočení. 9. Některé otázky v dotazníku jsou formulovány dosti neobratně – např. otázka č. 7 (s. 48).

Pozitivně hodnotím naopak část 3.4.1. Závěry (s. 58-65), kde se diplomant seriózně zamýšlí nad odlišným kontextem svého experimentu, co z jeho experimentu vyplývá a sebekriticky rozebírá zvolenou metodologii. Tato část DP je skutečně velmi precizně a objektivně formulovaná a zcela jistě přínosná.

K formální stránce DP mám rovněž určité poznámky: diplomant v textu ve svých formulacích často sklouzává k publicistickému stylu a téměř hovorové češtině (kýženého cíle..., individualita je natolik vlivná..., docela výmluvné jsou..., přáli jsme si náš experiment..., slovy nešetřila..., hodilo by se provést..., koncentrace nabrala..., , poprat se s..., dopídili bychom se..., jazykové úlety..., docela nízké hodnocení..., , pakliže..., sháněl se s velkými obtížemi..., otázka, jestli kritéria...), některé formulace jsou neobratné (musíme nesouhlasit), rovněž korektor pravopisu nebyl asi vždy funkční (s. 66 – „hodnotili tři skupiny“). Přechylování a skloňování cizích jmen a zkratk AIIcu (?), pojetí Daniela Gilea (?), Ieva Zaubergaová (?) také není vždy zcela v souladu s normou. Bibliografie by měla být zařazena před přílohami, které se číslují odlišně (i-xx).

Přes uvedené připomínky práce **Libora Nekuly** splňuje všechny základní náležitosti magisterské diplomové práce a je poctivě napsaná. Při zpracování tématu postupoval diplomant samostatně a prokázal, že do analyzované problematiky pronikl, rozumí jí a je schopen jednotlivé poznatky a názory utřídit a systematizovat.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm **velmi dobře**. O definitivní klasifikaci rozhodne vlastní průběh obhajoby.

Doc.PhDr.Ivana Čenková, CSc.

Praha 11.5.2008